

Fotorealismi on eräs Steffen Kvernelandin monista tyyleistä (Den store hattfesten, 1995)

pohjoisella asemalla sekoittuvat mielikuvat junista ja merestä

Kivi Larmola

Sarjakuvaoriginaalien näkeminen alkutilassaan on parhaimmillaan kiehtova kokemus. Originaalissa näkyvät käsityön jäljet, luonnosviivat ja paikkalaput, painokelpoisen jäljen tuottaminen yrityksen ja erehdyksen kautta. Erityisen hienosti tämä näkyy Sussi Bechin originaaleissa, joissa on paikkalappua paikkalapun päällä kunnes jälki lopulta on kyllin yksinkertaista ja luontevaa (Nofret-albumeja onkin sitten ilmestynyt kuudella kielellä). Tietysti on toisnlaiksiakin originaaleja, niitä jotka crottuvat painetusta työstä ainoastaan värien kirkkaudessa ja mustan syvyydessä.

Tässä Angoulêmea kierroksensa aloittaneessa "Pohjoinen asema" -näyttelyssä on 18 skandinaavista sarjakuvantekijää; Islantilainen Bjarni Hinriks-son, norjalaiset Siri Dokken, Steffen Kverneland, Arild Midthun ja Bjørn Ousland, ruotsalaiset Max Andersson,

Ulf Jansson, Ulf Lundkvist ja Cecilia Torudd, tanskalaiset Sussi Bech, Teddy Kristiansen, Peter Madsen ja Peter Snebjerg sekä suomalaiset Kati Kovács, Timo Mäkelä, Pentti Otsamo ja kaksikko Sari Luhtanen - Tiina Paju. Artikkelin kuvat eivät ole välttämättä näyttelyistä.

Juna jyskyttää vanhaa ystävää

Kulissit ovat näyttävät. Vesa Anttonen on luonut kaiken päälle äänitapetin, jossa synteettiset puhinat ja kolinat kuvaavat rautatiekaluston kehitystä James Wattin (1736 - 1819) ajoista nykypäiviin. Tämä hämmentää näyttelyarkkitehti Gérard Chauvinia, joka on ajatellut lähinnä Pohjanmeren kalastuselinkeinoja ja skandinaavista muotoilua näyttelyrakenteita suunnitellessaan. "Ei, ei, ei. Eivät ne (rakenteet) esitä jäävuoria. Olen pyrkinyt kuvaamaan vettä ja saaria, matkan dynamiikkaa. Ja nimen-

omaan purjealuksia, enkä (taustalla jymisee Anttonen taitavasti konstruoima höyryveturi) ...meridieseleitä." Ristiriita on ymmärrettävä. Pohjoismaissa näyttelyn nimi oli Gare du Nord, pohjoinen asema, minkä gallit uudelleennimesivät kulttuuriinsa paremmin sopivaksi Cap au Nordiksi (suuntana pohjoinen).

Skandinaavinen muotoilukin on lyönyt leimansa konstruktioihin. Väri-valinnat tuovat mieleen joko Amerikan 50-luvun tai Kukkapuron istumahelvetit, Taideteollisen Korkeakoulun luokista tutut. "Puu edustaa pohjoismaista muotoilua" sanoo Chauvin.

Pohjoismaat yhdistyvät korvien välissä

"En tiedä, onko pohjoismaisilla sarjakuvantekijöillä mitään yhteistä, luultavasti ei. Yhdistävä tekijä syntyi päässäni, kun tutustuin näyttelymateriaaliin ilman valmiita visioita" jatkaa Chauvin. Totta onkin, ettei vaikkapa Max Anderssonin

Assar-makkara-albumit ovat tehneet Ulf Lundkvistista erään nykyhetken merkittävimmistä ruotsalaisista sarjakuvantekijöistä (Full fräs, 1993)

synkeillä visioilla tunnu olevan paljon yhteistä esimerkiksi Ulf Janssonin siivon charleroin-viivan kanssa. Toisaalta joidenkin näyttelytaiteilijoiden keronnassa ja maailmankuvassa tuntuu olevan paljonkin yhtymäkohtia, mikä vieraskielisiä puhekuplia tavatessa saattaa jäädä hämäräksi. Eron kun huomaa vasta vertaamalla. Enemmänkin sarjakuvat jakautuvat maasta riippumatta perinteisiin ja avantgardistisiin.

Onneksi jo Angoulêmea oli kau-

pan englanninkielistä Gare du Nord -antologiaa, jossa oli myös muutama näyttelytaiteilijoista. Kotimainen versio tästä mielenkiintoisesta kokoelmasta ilmestyyneen Jalavalta lokakuussa.

Tulevaisuus on virtuaalinen

"En ole mikään sarjakuva-asiantuntija, mutta olen nähnyt Angoulêmen festivaalien kasvun ja kehityksen alusta asti, eikä sitä hidasta kuin rahanpuute. Jo tänä vuonna esittävät CD-ROMit ja muu multimedia merkittävää osaa, joten ehkä tulevaisuudessa päästään rakentamaan virtuaalisia sarjakuvanäyttelyitä. Odotan sitä innolla" toteaa Gérard Chauvin ja jatkaa: "Jos saisin tehdä aivan millaisen

näyttelyn haluaisin, se olisi luultavasti science fictionia ja virtuaalinen. Tällaisessa perinteisessä sarjakuvanäyttelyssä on niin vaikea antaa etusija itse originaaleille, kun plannsit kuitenkin näkyvät jo ulko-ovesta tullessa." Niinpä.

Toistaiseksi tosin perinteinen paperoriginaali puolustaa vielä paikkaansa ja epäilen, etteivät parhaakaan virtuaalikipäret ja -hansikkaat luo sellaista konkreettisen esineen tuntua, joka huokuu työpöydällä nuhaantuneesta pakusta piirustuspaperista, aivan kuten kosketusherkät piirustuslaudat eivät ole korvanneet puuvarteen kiinnitettyä tusiterää. Itse piirtämistäpahtuman rekonstruoiminen 3D-tilaan sen sijaan olisikin jo aivan toinen juttu. ○

KUVA: TARMO KOVISTO

JUHLAVUOSI ANKKALINNASSA!

Riemukasta 60-vuotispäivää Tupulle, Hupulle, Lupulle ja linekselle. 50 vuotta puolestaan täyttävät Roope Anka ja Markku Kivekäs...